

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.

Egész évre 2 frt.

Fél évre 1 „

Községeknek 60 kr. évi postadíj előleges
beküldése után ingyen.

Egyes szám ára 5 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Róza-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz,

Vilmos sörcsarnoka szomszédságában.)

Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 5 kr.; többbszo-
rúért 4 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon
kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyitlér”-ben megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Teleddi
K. Lajos és László Albert könyvkereske-
desében, Budapest: Goldberger A. V.,
Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
és Vogler, A. Oppelt, Schaleck H. és
Párisban, Hamburgban és Mainai-Frank-
furtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf
hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Országos tanszerkiállítás.

Debreczen szab. kir. város tanügyi társadalmának azon általános mozgalma, mely tervbe vette az 1896. évi milleniumi kiállítást megelőzőleg egy országos tanszerkiállítás rendezését, hosszas és beható tárgyalások után az előkészítés nagy munkájának messze kiterjedő általános és részletes pontozatait teljesen befejezte. S ma már midőn e sorokat írjuk az előkészített, munkálatok elbírálás, engedélyezés, erkölcsi és anyagi támogatás végett az „illetékes” fórumok előtt állanak.

Az a kultur missió, a mit a debreczeni országos tanszerkiállítás van hivatva teljesíteni ama nagy nemzeti ünnepélyen, melyen 1896-ban a magyar nemzet ezredéves fennállását fogja megünnepelni, biztosítja ezen országos tanszerkiállítás létrehozásán fáradozó előkészítő bizottságot arról, hogy e kiállítás rendezését nem csak engedélyezni, hanem úgy erkölcsileg, mint anyagilag is támogatni fogja a magas kormány.

Midőn Debreczen szab. kir. város hazafias közönsége s közelebről annak minden szépért, jóért lelkesedni és áldozni tudó tanügyi társadalmá, a megindított mozgalmat magáévá tette, szeme előtt azon magasztos közművelődési cél megvalósítása lebegett, melynek koronája az 1896. évi milleniumi kiállítás tanügyi csoportjának oly alakban leendő előkészítése, melyen ezredéves dicső történeti multunkhoz hiven leendő nemzeti kulturánk is a nagy világ előtt bemutatva. S hogy e szép és magasztos cél megvalósítására Debreczen vállalkozott és emelte fel szavát s hozta mozgalomba tanügyi társadalmának minden rétegét, oka az, hogy az ez ideig rendezett orsz. tanszerkiállítások igen szűkkörben mozogva s rendesen hazánk

fő- és székvárosában lettek rendezve, minek következtében a legtöbb esetben annak tanügyi mozgalmái, s csak igen kis részben, hazánk különböző vidékeinek különböző fokú és jellegű tannitézeteinek állását vissza-adó képei lettek bemutatva. Ez volt oka annak, hogy az ez ideig rendezett tanszerkiállítások egyoldalúságuk miatt nem adták hű képét hazánk tanügyi állapotának.

Most, a midőn a nemzet lázas izgatottságával általános lelkesedés között siet összegyűjteni mindazon adatokat, melyeket a közművelődés különböző térein egy ezredév alatt tett, mulhatatlanul szükség van arra, hogy éppen tanügyünk bemutatása, mely az általános közművelődés első kutforrása, a legkisebb részletig oly összefüggő egészében legyen bemutatva, hogy a művelt világ előtt, melynek kíváncsi tekintete rajtunk csüng, pirulnunk ne kellessen.

Az önértékes, a mindig liberálisan gondolkozó és cselekvő magyar nemzet, mely egy ezred éven át alig pihent egy századot s alig volt képes egy századon át a saját belügyeinek, kulturájának fejlesztésére gondot fordítani, a közművelődés különböző ágazatainak ismeret-terjesztő intézményeit istápolni, alig egy negyed százada, hogy erejét felülmúló áldozatokat hozva, megkezdte az általános közművelődés térein is azt a nagy munkát, melyen a művelt világ századokon át munkálkodott. S ma a midőn egy ezredéves mult után kilép a művelt világ elé fölemelt fővel teszi azt, mert haladása, alkotásai a közművelődés terén csaknem minden tekintetben állanak azon a magaslaton, mint a művelt világé.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy a magyar nemzet a viharos napokban is nem tett volna semmit a nemzeti kultúra fejlesztésében, nem, mert ott vannak történeti multunk fényes

lapjai, melyről leolvashatják a művelt világ államai, hogy az alatt is míg a nemzet karddal kezében védte a maga és a nyugati államok érdekeit, meghozta arra is a maga áldozatait. Fényes példa erre maga Debreczen szab. kir. városa, melynek 3 százados kultur intézményei fennmen hirdetik ezen állításunk igazságát.

E három százados multja tanügyi mozgalmunknak adta éppen azt az eszmét Debreczen hazafias tanügyi társadalmának, hogy a milleniumi kiállítást megelőzően egy oly orsz. tanszerkiállítást rendezzen, melyen összehozva hazánk részünk különböző kultur intézményeit, tanulmányozza, és e tanulmány alapján úgy állítsa egybe a milleniumi kiállítás tanügyi csoportját, hogy az úgy a multat, mint a jelent hű képekben vissza-adva biztosítékát nyújtsa annak a nagy és szép jövőnek, mely még a magyar nemzet előtt áll.

A munka nagy, a cél, mely előttünk áll szent és épen ez ad erőt, lelkesedést, mindent megtenni, még áldozatok árán is.

Nem kötelesség a mit tennünk kell, nem dicsőség hajhászat a miért a sorompóba léptünk, nem hiú fitogtatás annak, a mit eddig tettünk nemzeti kulturánk érdekében, hanem a magyar nemzet hagyományos önértéket impozáns megnyilatkozása leendő cselekedetünk jutalom, a mit mindezekért várhatunk, a művelt nemzetek elismerése mellett még az a nyugodt öntudat leendő, hogy az egységes magyar nemzeti nevelés magasztos céljának megteremtéséhez egy porszemet mi a közművelődés tényezői is, viszünk.

V.

— Az országos szabadelvű nagygyűlés határnapja 1894. márczius 4-ére, vasárnapra tűzött ki. Szó volt kezdetben egy közelebbi vasárnapról is, azonban ettől a végrehajtó bizottság

eltekintett, azon szempont által vezéreltetve, hogy az országos nagygyűlésen az ország legáltalánosabb vidékei is képviselve lehessenek. A végrehajtó bizottság Budapestre a „Magyar király”-szálloda II-ik emeletén 44-ik szám alatt már meg is nyitotta irodáját, ennél fogva minden levél és tudakozódás „az országos szabadelvű nagygyűlés végrehajtó irodájához” címezzve Budapestre a „Magyar király”-szállodába intézendő. A végrehajtó bizottság elnöksége addig is, míg a nagygyűlés programja végleg megállapítható és közölhető volna, időnyerés céljából a sajtó útján kéri fel minden párt és felekezeti különbség nélkül a szabadelvű elvtársakat az egész országban, hogy az egyházipolitikai reformok mellett tömörüljenek, állást foglaljanak s a budapesti végrehajtó bizottsággal, illetőleg annak ügyvezető elnökével, Radocz János kir. tanácsossal mielőbb sziveskedjenek tudatni, hogy az országos nagygyűlésre küldöttük mily számban fognak megjelenni. A mint halljuk, a vidéken is, a szabadelvű katolikuskok becsületbeli kötelességüknek tartják, kezdeményezőleg fellépni. A végrehajtó bizottsághoz beérkezett jelentések szerint már is biztosítva van, hogy a szabadelvű nagygyűlés impozáns módon fog sikerülni és egyike lesz nemzeti fejlődésünk története legszebb napjainak.

— A vetések állása a külföldön és Magyarországon. Igaz, hogy kora tavaszkor még bajos következtetni a vetések állapotáról a termésre, de elvégre az is bizonyos, hogy már ilyenkor is meglátni azt, hol szenvedett a gabona, hol kell kiszántani, vagy hol fejlődött és áll jól, a nélkül, hogy nagyobb aggodalomra adna okot, még zímankos utótlé bekövetkezte esetén is. — A gabonának is a termés-kilátások hatása alatt fognak állani; a készletek mindenfelé jelentékenyek, alig van remény kedvező áralakulásra, annál kevésbé pedig mert úgy Ausztrália, mint Argentína ismét jó termés felett rendelkezhet. Az ázsiai részekben a termés-kilátások eléggé kedvezőek, főképp az öntözés által mivellet kelet-indiai területek vetéseit dicsérik nagyon; ha azonban a szárazság hosszabb ideig tart, akkor még nagy változás következhetik be áprilisig. — Az amerikai Egyesült Államokban az őszi gabonával bevetett terület a mult évi kisebb területnek 90%-ra becsülik; a vetések elég jól teleltek. Franciaországban a vetések jó közepszerűen állanak; a buza és rozs területe a mult 1892/93-iki területtel csaknem egyenlő. Németországban a vetések kielégítően állanak ugyan, de némely helyen a száraz fagyok kárt okoztak. Oroszországban, a déli részek kivételével, a vetések közepesek; Dél-Oroszországban, valamint Romániában a Moldova részén a gabona és repce jelenté-

TÁRCZA.

Az Annuska hőstette.

(Vége.)

Kigyuladt a kémény, s ő egyedül van, egyedül! Hol keressem most segítséget? Ejfélikor.

Felkapta az asztalról a gyertyát, s futott ki. A folyosón belé ütközött egy vizes cseberbe, megfogta, s czipelte magával. Ziháló kebellet futott fel a padra vezető roskatag lépcsőkhöz. A nehéz vasajtót alig bírta feltaszítani. A karfánál keze valami puhába mélyed. Felsikoltott. Semmi! Csak egy de-nevél felakasztott köpenyeg volt. A kétségbeesés erejével tört utat magának a kéményig a padlást ellepő sok csók-mók között. Itt egy ócska vedlett bördőndön ugrott keresztül, odább egy rég nem használt, tépett függönyös babakocsit taszigált félre. Végre, végre felkapaszkodott a keresztbe rakott gerendákon a kémény párkányig, belehajolt, és — és.

Arra már nem került sor, hogy a cseber tartalmát belé is zudítsa, mert derekát hátulról ovatosan, gyöngéden, de azért jó szorosan két erőteljes kéz kapcsolta körül, leemelte a veszélyes, függő helyzetből, s az ócska bördőnd tetejére, czipőcskéire állította, mint ahogy félre tesznek egy kicsi, felesleges porcellán figurát.

Mire Annuska meglepetéséből magához tért, csak azt látta, hogy a cseber viz, egy ficzomodott lábú létra, egy nyeletlen seprű, na meg egy bozontos férfi-fő együtt tűnnek el a kéményben.

Lélegzet nélkül állott egy darabig, s nézett ki a padlást ablakon mely egy erős szélrohamra magától kinyílt. A tűzvirágok mind gyérrebben haldogáltak, sötét lett minden, s a kéményből felhallatszók zöreje is megszűnt. Csakhamar felszínre került a bozontos fő, a gyűlölt szomszéd feje is; egy kicsit kormos volt, egy kicsit lucskos, és csodálatosképpen nagyon jókedvű. Odalépett Annuskához: „Megijedt kisasszony? Ne féljen nem lesz itt már semmi baj.”

Olyan volt, mint egy kéményseprő, még Annuska is elmosolyodott rajta, és nagy önmegtadással kezét nyújtott neki.

Köszönöm, ezerszer köszönöm.

Hanem az ördögök sobasem alusznak; éppen nagy baj történt. A padlásablakán betóduló hideg szél eloltotta gyertyáját, sötétben maradtak, minnek a következménye az lett, hogy a leánya hideg kacsóját a szomszéd ur továbbra is megtartotta a magáéban, s úgy vezelte lefelé, hogy meg neüsse magát.

— Egy, kettő, Vigyázzon! Itt nagyot lépjen. Most hajoljon le. Jöjjön közelebb hozzám, különben a falhoz surlódik. Hajoljon félre, mert egy gerendába vágja a fejét.

A leánya félrehajolt, s arca érintkezésbe jött a szomszéd ur vastag kabátjával, melyen keresztül hallatszott a tulajdonos szive dobogása. Soha seukit meg nem ijesztett még ilyen halk nesz olyan nagyon.

Valami sajátságos érzés vett rajta erőt. Úgy érezte, mintha az ő szíverésének is amazéhoz kellene alkalmazkodnia, ahogy kéz-kézben haladtak, s mintha a kettő együtt, egyet dobogna.

A lépcsőzet végén már pislogott egy kis petróleum lámpa.

Annuska ki akarta szabadítani kezét, de nem lehetett.

— Ugyan hova siet. Ugyan hova szalad? Magának még ilyenkor is dolga van?

— Dolgom nincs. Hanem a bácsiék elmentek a jogász bába, s a lakás egyedül van. Miért nem ment ön is a bába?

— Miért? Megmondom, ha ki nem nevet. Tudtam, hogy egyedül lesz — és féltettem.

— Féltett — engem?

Annuska úgy elesodálkozott rajta, hogy őt még valaki féltetheti is.

— Ugyan miért féltett?

— Miért? Találja ki, nem mondja meg a szíve? Annuska kedves, szegény félénk gyermekem, miért oly tartózkodó, oly bizalmatlan velem szemben, mikor én — szeretem. Miért kerül miért fut el?

— Ne tovább... fádom, nagyon fádom, ereszszen.

Ujlag ki akarta szabadítani kezét.

Igazsága van, kíméletlen vagyok, hogy itt tartóztatom ezen időben, ezen a helyen. Bocssáson meg, én nem fádom kegyed mellett. Csak még egy szót. Magát fogva tartják, akár csak kalitkában

tenne, oly nehéz közelébe jutni. Igérje meg édes kis rabmadaram, hogy ha egyszer — nem mondom, mikor? Ha egyszer nyugodt lesz, és meggondolja, hogy én nagyon, de nagyon szeretem, ir nekem egy sort, egy kis levélkét. Igen? Annuskám igen?

Elbocsátotta a hideg kacsókat, s úgy nézett a didergő kis leányra két lépésnyi távoból, alázatosan lehajtott fővel, mint a koldus, ki jó keresztényektől vár almatizsnát.

— Majd... ennyi volt az Annus felelete, a többi tudománya mind cserbe hagyta. Végig surrant a folyosón, s szobája ajtaját becsapta maga után; leült ágya szélére, és zokogott soká, keservesen, mint egy megijesztett rossz gyerek.

Igen, azokból a jól fejelmezett, szürke szemekből, melyek a néni gyakori korholásaira sem hullatnak soha egy áruló könyvet, most egymásután gurultak le a súlyos fénylő cseppek. Kicsi batizt keszkönje a tükror mellett feküdt, s mikor érte nyult, véletlenül megpillantotta félrehajzott, pityergő szájcakját. Ez kacagásra ingerelte.

No ez szép, szép, ilyet a világ még nem látott! Egy husz éves leány ki szerelmes, csak az s óvárog alva s ébren, s az első meleg szó hallatára elfut — mint egy bakfis.

Ez lenne hát a szerelem? Ez a fájó remegés, mely áthatja minden izét? Ez a láz, mely a vért felgyújtja ereiben, s arczára piros foltokat fest? Oh ha az az, kóstolót se bir el belőle.

Betegnek érezte magát, vetkezni kezdett. Hirtelen elfújta a gyertyát. Úgy érezte, mintha azok az esdeklő férfiszemek még most is felé lennének irányulva. Szíve erősen dobogott a takaró alatt, agyában a gondolatok örületes gyorsasággal ütköztek egymást.

— Ezt kívántam, ezt, ezt, hogy valaki szeressen, még egy félóra előtt ezt tartottam a legnagyobb boldogságnak. Miért nem tölt el most gyönyörrel, miért kell sirnom, miért fáj a szív minden dobbanása egy? Mit is kért tőlem, hogy írjak? Egy kis levelet, hogy akarok-e felesége lenni? Nem, csak arra kért, hogy írjam meg, szeretem-e?

Hogy tudnám-e? Az ő erős karjai közt csilagosnak látnám az eget, az ő szelíd, csak szívmomra szelíd szava elfeledtetne velem minden durva szót. Hanem ő gazdag. Megengednék-e a gazdag föld-

birtokos szülők, hogy fiuk egy szegény leányt vegyen el? És kimondta, hogy ő maga el akar venni? Ha csak muló kedvetlés volna szerelme?

Ha egyszer csak a gyönyör magaslatán elbocsátának ölelő karjai, s lezuhanna törtten annak a családának nevezett hideg kőre?

Ah, tehát a pástori leányka rehabilitálva van. Még sem volt olyan ostoba az a mes- ugy-e? Hogy is mondta csak? Vissza, vissza megyek a fogságba, hiába csábit balzsamos léggel a szabadság, szédülők, ha lenéznek, én kicsiny vagyok, a világ oly nagy, félek benne egyedül veled.

A lángoló vágyak által számításba nem vett tulérékeny lelkiismeret, mely bünt sejt a megengedetben is, a „vén kinézer” az első szerelmszavakra felütötte fejét, s „nem”-et bólintott. És a porcellán lánykának nem volt annyi bátorsága, hogy harcztól kezdjen ellene. Féltette az utolsó illúsiót — a czipőcskéinek az aranyozását.

Reggel alig hogy kibújt az ágyból, sápadtban, kimerültebben mint ahogy belé feküdt, rögtön megírta azt a kis levelet, melyre nem kérték rá, hogy mikor írja? A toll ugyan nehezen fogott, a papír gyanusan reszketett, hanem azért hamar elkészült vele.

„Nincs bátorságom boldognak lenni.”

Ez volt az egész tartalma.

Hamar elrejtette, mert a szomszéd szobából zöreje hallatszott. Annuska gyorsan összeszedte a terítéshez szükséges holmikát és terített. A leeresztett függönyökön beszűrődött napsugár megvilágította a leányok szerte-széjjel heverő toilettetitkait. Emma széthullt hajjal, még az ágyban ülve, nézegette át a táncrendjét, míg Szidi, ki már inkább edze volt a bálozás fáradsámai ellen (nem csoda jó régen edzi már magát) félig öltözve hevert a pamlagon; ásitott, nyújtózott, aztán ránézett Annuskára.

— Te leány, mi voltunk a bálban s te vagy olyan sápadt, mintha egész éjjel táncoltál volna.

Annuska kezében összecsdördültek a kávécsészék.

— Mig ti táncoltatok, tűz támadt a házban. Ne ijedj meg. Gyorsan idejarkam eloltottam. Hanem nem volt könnyű, attól vagyok beteg. W. H.

konyu szenvedett. — Ausztriában a vetések még meglehetősen jók. Ugyanezt lehet mondani Magyarországon vetéseiről is.

Czapek Péter.

Egy kis barátnőmmel találkoztam a gazdasági bál után „Margit”-ban.

— Tudja-e — szólott — hogy én Czapeket szeretném megcsókolni.

Tudja-e — mondám — hogy én akkor szeretnék Czapek lenni? Gondolkodtam kis barátnőm meglepetésén, illetőleg Czapekről; a nőknek oly finom érzékek van, mint a mimózáknak.

Máskor, mint aki tűz alól szalad, látom hogy fut egy inas gyerek!

— Hova repülsz pub? kérdém tőle —

— Megyek Czapeket hallgatni.

— Ki az a Czapek?

— Hát még azt sem tudja az ur — szól egy másik pub.

— Nem tudom!

Hát bizony lelkem — szólal meg néni-asszony a sátor alól — Czapek Péter a katona banda vezetője: a csak az ember a talpán. Már erre aztán megszólalt a harmadik meg a negyedik néni-asszony is a sátor alól, minceni különböző hangból, de egy nótát fujva fülembe Czapek Péterrel.

Kezdem újra gondolkodni Czapekről: mindezenre aki mellett egy distingvált izlésű kis lány, aztán egy csomó inas gyerek, egy csapat kofa úgy károskodnak, az még sem annyira közember, hogy ne lehetne vele érdeme szerint foglalkozni e lap művészeti rovatában. Czapek Péternek meg van az a szerencsétlensége, hogy nem magyar születésre, nemzetségre és nyelvi tekintetben. S mégis egy ember, vagy ha ezzel nem sokat mondtam, hát egy-egy testület Debreczen nagy közönségének szép értéke kifejezésére nem tett annyit, mint Czapek Péter. Hogy Debreczen elite közönsége válogatos, s megjegyzéseiből ma már oly találó, pikáns a művészi dolgokat illetőleg; nem jön oly hamar furor vehemensbe, még ha Pestről hozzák is neki a primadonnát; észreveszi a fejlődést; keresi az összefüggést az előjáték s a színre került darab lényegében; megismeri a falstot s a valódit; a hangbeli frázissal nem lehet oly könnyen becsapni a természetességre, vagy a tiszta műalkotás rovására: ezt Czapek Péternek sok évi köztűnk működése teremtette meg. Az ő interpretációja kivált ha hűros hangszerek is közre működnek előadás közben, oly közvetlen, oly világos; a legnagyobb mesterek szövevényeit is oly meglepő világításba helyező, hogy azt bárki megértheti.

Igazán nagy és nemes élvezetűl fosztja meg magát, ki Czapek ur „Margit”-fűrdőjé sétatáncversenyét meg nem hallgatja; az a rész meg még inkább, a ki ott van, de oly zajjal társalog, hogy miatta nem élvezheti a nagy mestrők darabjait; leginkább azonban azok csalódnak, kik élvezni mennek, s a lármától semmit sem hallhatnak.

Czapek ur a sétatáncversenyeken a legjobb bak legjavát szokta nyújtani a közönségnek. Izlése nem zárja ki a nagyok kollégiumából a magyar zenét sem. Erkel Bánk-bánjából oly brouvairt adott a többek közt egy egyveleget, melyhez hasonlót csak a nemzetben kaphatunk.

Soha se megy ki fülemből, az a sajátos, megkapó felfogással irt idyll, melyet Labitzky szerzett „A hegyi korcsmában” cz. alatt. Mennyi boldogság, meglegedés, szellem, pezsgő kedv, gyönyörű bor, feledés, mámor száll hozzánk abban a kis dalban.

Aztán hallottunk az oly hamar nagy hirre jutott Leoncavallótól is „intermezzo”-t „A bajazó” operából.

E kevésből következtetve, úgy látszik, hogy a nagyhirű fiatal zenész úgy bánik a hangokkal, mint gyerek a kockával; talán keresi a bizarrt, a rendkívül diszsonanciákat. Mindenesetre az a kevés, amit ott izlettől kaptunk az ifjú szerzőtől, megpróbálta mind a dirigáló karmester érzékét, mind a játékosok gyakorlatosságát.

Megújra a közönség Verdi „Az álarcos bál” cz. Ábrándját. Úgy látszik közönségünk az olasz melodikus zene iránt több előszeretettel viseltetik, Mozart, Haydn nehéz kothurnusát nem kedveli.

Hallottunk egy hegedűs, s egy fuvola szólót is. A hegedű szóló bekezdő hangjain némi bizonytalanság, hogy ne mondjam félénkség megletszött, de már a harmadik, negyedik s következő ütemekben ura volt hangszerének az illető. Kár, hogy az a egyenruha nem engedi meg még a zenében sem az egyéniséget. Meg vagyunk róla győződve, hogy civil kosztümbe több sikert ért volna el az előadó. Jól esett végig hallgatni egy fuvola szólót. Mintegy mellé képzeltük nagy anyánk kezében a gitárt, a mult boldog idő e kedvelt hangszerét s azt a régi, talán már egészen el is feledt dalt: Hervadj hervadj szaradon!

Már is bosszura nyult ez írka-fírka, pedig alig egy-két szálát szakasztottam abból a virágból, melyből egész koszorút lehetne fonn.

S mikor most végeznai akarok, hát arra a kérdésre akarok megfellelni: mi célból foglalkoztam a Czapek ur nevével a nyilvánosság előtt.

Először azért, hogy a mellé a haszon mellé, egy kevés morális előmerést csatoljak, másodsor azért, hogy felhívjam a közönség figyelmét e nemes szórakozásra; harmadszor, hogy színész népközpontunk sugárjait négy szemközt.

Mint a jó, egészséges kenyér a lisztrel, ez a buzavál, vagy rozsval, ez az időjárásal: oly szoros összefüggésben van a művészet összes világa egymással. Hogy a színek ríktívá ne váljanak a vásznon; hogy a hideg kő az alkotó gondolatának megfelelően; hogy a szó azt és úgy adja elő, amit és a hogy azt a költő gondolta; hogy a beszéd, arcz és tagjáték hű tolmácsa lehessen a megírt szavaknak: mindezeket a harmonia adja meg. A legkövetkezőbb harmonia képviselője pedig a zene.

Színész népközpontunk, hogy érzelme bensőségben szélesedjék, izlése tisztuljon, előadói képessége gyarapodjék: a klasszikus zenére szükség van; kiválóság azoknak; kiknek az ének művészet a hi-

vatásuk. Látni azt, hogyan lehet uralkodni egy kiválasztott, nehéz témán, mint azt Czapek urnál szemléljük; nyugalmat, biztosságot otthonias mozgást sajátítani el a hangok nagy birodalmában. Látni, hallani a különböző felfogásokat; számot vetni azok mindenikével, s aztán az el nem fogadott helyett adni saját magunkból újat, eredetit — ez a művészet.

Nyilas.

HÍREK.

Határidő naptár.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk Akad. földsz.) nyitva szerdán és szombaton d. u. 3-tól esti 9 óráig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Séta-hangverseny a Margit-fűrdőben minden vasárnap d. u. Rendező a katonai zenekar.

Február 23. Nagy hangverseny az egyetem és az EMKE javára a színházban.

Április 26—30. A sorozás ideje Debreczenben.

Tisztelettel felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kik egy évnél több idő óta vannak hátrányban, hogy tartozásukat — az érhető kellemetlenséget elkerülni ohajtva — rendes uton beküldeni szíveskedjenek.

— **Istenitisztétel.** Ma vasárnap febr. 18-án az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak egyházi beszédet: nagytemplomban Csapó Péter s. lelkész; kistemplomban Tóth István s. lelkész; Újtemplomban K. Tóth Kálmán lelkész; Iszapolytemplomban Dicsőfi József lelkész.

ZÖLD MIHÁLY

1854—1893.

Tud-e ott aludni a tenger mormolásától a Bóra dühöngésétől. Fiume környékén? Itt nálunk ösmerte a Hortobágy délibábja, szellője, minden fűszála; az altató dalt bölcsőjénél ezek suttogták, s bizonyosan ezek sohajtának majd utána is.

Dehogy tudna aludni Zöld Mihály, ő a mobile perpetuum volt. Hogy hagyta őt aludni annyi bevetgetlen munka, melyet hátrahagyott? Sokkal lelkiismeretesebb ember volt, hogysem nyugodni tudna.

Bizony nagy veszteség. Gyönyörűen indult. Olyan volt, mint a fiatal tölgy s Debreczen városában az ilyen növésű ember Isten áldása. Debreczenben csak törpe akácokat ösmérünk.

Vajon hol vesznek egy hozzá hasonlót? Hát venni tudnának, csak az a baj, hogy nem találunk.

Mint bukott kereskedő ajtajára a csőd: régóta feltűzte már zászlóját Zöld Mihály arcára az enyészet e cégerét. Csak hogy ott sokszor nyíra kereskedő; ő egyszer próbálta, abba is belevesztett.

Es mi nem sirunk fölőtte. Az ő rövid élete jótékony zápor eső volt a debreczeni körülmények száraz ugarára, melyet, ha értékében felfognak az illetők, Zöld Mihály rövid létét halhatatlanná tehetik.

Nyilas.

— **Hajdúvármegye** e hó 15-diki rendes közgyűléséből felemlítjük, hogy a vármegye József főherceg és Jókai átiratát frenetikus lelkesültséggel vette tárgyalás alá. — Pénztárnokká megválasztott Vársárhelyi István szavató jegyző. — Sillye Gábor és özv. Veszprémy Gáspárné emlékeit jegyzőkönyvileg megörökítették.

— **Lukács Béla** kereskedelmi ügyi miniszter felhívta Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, hogy a híres debreczeni levéltárból felkutatható legrégebbi reklámokat keressék elő s azokat bocsássák a kiállítási bizottság rendelkezésére.

— **A kereskedelmi akadémiá** díszterme hatalmas képet nyert, mely ő felségét a királyt a Szent István palástjában élet nagyságban ábrázolja. A kitűnően sikerült képet Morretti Rezső festette.

— **Az EMKE és a debreczeni egyetem** javára pénteken tartandó hangverseny és műkedvelői előadás műsora: I. szakasz: 1. sz. Nyilás, Rossini, „Tell Vilmos” operájából. 2. sz. Sonata Wéber K. Máriától. 3. sz. „Eredeti magyar népdal-egyveleg”. 4. sz. „A pünköszt kíválynó”. Előképz. II. szakasz: 5. sz. Vonós négyes Mozarttól. 6. sz. „Elvonnélek én csak adnának” Erkel Ferencztől. III. szakasz: „Tíz leány egy férj sem”. Vig. operetta. Zenéje Souppé Ferencztől. Kezdeté pont 7 órakor a városi színházban.

— **A debreczeni lövész-társulat** már közelebb behozza a pisztoly cél-lövészetet is. Erre nézve a szükséges lépéseket az elnökség már meg is tette. Tervezetés tárgyát képezi, hogy a lövész-társulat, a lövőde mellett elterülő fenyvesben zárt területen csinos parkot létesít s tagjainak szórakozását a lövés fáradsámai után itt is elősegíteni igyekszik.

— **A tűzoltók köréből.** A debreczeni önkéntes tűzoltó testület tagjainak a száma 122. — Az önkéntes tűzoltó testület parancsnoksága legközelebbi ülésében titkárrá Jablonczay Kálmánt, szakasparancsnokká pedig Morvay Istvánt választotta meg.

— **Halálozás.** Özv. Veszprémy Gáspárné szül. Somosi Eszter H.-Böszörményben 73 éves korában elhunyt. A bódogulást Veszprémy Zoltán

vármegyei tb. főjegyző és Veszprémy Kálmán várm. levéltáros gyászolták. A béke angyala örökdíjára derék matrona fölött.

— **Törvénykezés.** Csúrka János, Manó Kálmán contra Pap László-féle sajtóügyi tárgyalás 26 1/2 órai szakadatlan tárgyalás után — február 16-án — d. e. 9 1/2 órakor ért véget. A magán-vádlok részéről Dr. Ozory István volt azok képviselője, kinek vádbeszéde reggeli 6 órakor ért véget. Vádlott Pap László védője Dr. Bakonyi Sámuel meggyőző érvekkel tömörített vádbeszéde 8 óráig tartott. Ekkor a törvényszék és esküdtek visszavonultak. Egy és fél órai tanácskozás után fél tíz óra előtt tíz percczel, megjelentek a bíróság és esküdtek tagjai. Harma t h Gergely, főrealiskolai tanár, mint az esküdtek elnöke felolvasta a feladott 16 kérdésre az esküdtek által adott feleleteket. Ezután a törvényszék jegyzője felolvasta a kérdéseket és az arra adott igen és nem feleleteket, a mit követett az ítélet kihirdetése. A kihirdetett ítélet alapján Pap László vádlott az ellene emelt vád alól teljesen felmentetett; Csúrka János és Manó Kálmán magán vádlók 20 ft 60 kr. büntügyi költség, 100 ft mellékköltségek és 100 ft védő költségének 15 nap alatt leendő lefizetésére elmarasztaltattak. A kihirdetett ítéletet a közönség megéljentezte.

— **Biharvármegye új területi beosztása.** A mezőkeresztesi járás tervbe vett fölosztása ellen a kerület érdekelte közsegei érélyes akcióba lépnek. A járás fontartása érdekében népes értekezlet volt január hó 30-án Mezőkeresztesen, a melyben a járás 17 közsegeből 134-en vettek részt. Az értekezlet kimondotta, hogy a belügyminiszter új fölosztási tervében foglalt mezőkeresztesi járás fölosztása a közigazgatás fejlesztésére nézve nemcsak nem előnyös, hanem határozottan káros s elhatározta minden módon odahatni a vármegye irányadó köréinél, hogy a vármegye a fölosztás ellen szintén állást foglaljon. E célból küldöttséget választottak, a mely a kerület érdekében el fog járni.

— **Új szer a peronospora ellen.** Quentin a grignori gazdasági intézet tanára új es olcsó szert talált fel a peronospora ellen. Ez a szer a következő alkatrészekből áll: 1 1/2 kg. rézgálicsára 70 centimes), 1 kg. szódára (10 cents), 1 1/2 kg. natriumsulfat (120 cents); összesen tehát az egész szer 2 frankba, vagyis nem egész egy forintba kerül; s ezt a vegyítéket 100 liter vízbe oldván fel, egy hektár szőlő permetezése 3 forintba kerül. Ezt a szert bárki előállíthatja, mert az anyag minden droguistánál megszerezhető, s Franciaországban meglepő sikerrel lett alkalmazva.

— **A Kisfaludy-Társaság pályázata.** A Kisfaludy-Társaság bírálói febr. 7-én 5 órakor számoltak be a társaság lejárt pályázatainak eredményéről, mely a következő: 1. Lukács Krisztina-pályázatra 1892-ről Arany János élete. Beérkezett 3 pályamű a díj nem adatott ki. 2. A Lukács Krisztina pályázatra 1893-ról Magyarország története. Erkezett 9 munka. A díjat nem adták ki, haem újabb pályázatot nyitnak. 3. Bulyovszky-pályázatra: Millenniumi óda, beérkezett 11 munka, Tiszteességes kivételt közöttük csak egy vers képez, melynek jellegé: „Szabad magyar nép, kezdj új eredet!” Abszolút becse nincs; mivel azonban a díjat az aránylag legjobb műnek is ki kell adni, a bíráló bizottság javaslata szerint ennek adja ki a pályadíjat. 4. A Somogyi-pályázatra, melynek tárgya egy széptani dialóg volt. A három munka közül egy sem áll irodalmi nivón. A díjat ennél fogva egyiknek sem adják ki. Az ülés végén vitás folyó ügyeket intéztek el s megállapították a tartandó nagygyűlés tárgysorát, melyben a következő pályák kérdések lettek kitűzve ki: A Lukács Krisztina-féle 500 frtos jutalmára: Írassék meg a magyar honfoglalás mondáinak és költői feldolgozásainak kritikái és történeti ismertetése. Csak befejezett munkákat bocsátanak pályázatra. Határidő 1895. október 31. — A Széber Árpád-féle 500 frtos jutalmára: A magyar dráma története 1849-től a legújabb korig. Határidő 1896. október 31. — A Bulyovszky-jutalmat 1896-ra csak a jövő évi közgyűlésen tűzik ki. Ezután megállapították a február 11-iki ünnepies közülés rendjét. A nagygyűlés programja ez volt: Elnöki megnyitó Gyulai Páltól. Titkári jelentés Beöthy Zsoltól. Emlékbeszéd Csiky Gergelyről, tartja: Vadnay károly. Dunaparton, költemény: Vargha Gyula. Elbeszélés, irta: Herczeg Ferencz. Csinnált világ, szatíra: Kozma Andor. Pályázatok kioldatása.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi ügyi miniszter György Endre és Onody Géza budapesti lakosoknak a debreczeni-füzésabony-ohat-polgári helyi érdekű vasut Polgár Állomástól Tisza-Dob, Tisza-Dada, Tisza-Lök és Tisza-Eszlár érintésével a magyar királyi államvasutak Királytelek állomásáig, esetleg innen Nyiregyházig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Öngyilkosság.** Új-Létán e hó 14-én délután, egy a szabadság harcot dicsőben átküzdött honvéd, a ki a felejtethetlen Bém apó táborában mint érdemjellel kitüntetett őrmester bátran szállt szembe ezer halállal, a nyomor által megtörve, s az életet meggyőlölve önmaga vetett véget közhasznú életének. Az a ki oly sokak javáért küzdött, magának munkás élete daczára nyomornál egyebet osztályrészt nem nyerhetett. Az illetőnek neve Bana György volt. A 78 éves agastyán felett nagyszámú közönség s az egyházi előjárók részvétele mellett Lenárt Péter ref. lelkész tartott gyászimát. — Bizonyára, ha az illető jegyző urak az ily egyéneket komoly figyelemre méltatnák, aligha fordulnának elő ily esetek; módjukban levén az ily agghonvédek részére a honvédségely kieszközlése.

— **Egy étlap.** Van itt Debreczenben egy kisebb de jó forgalmu szálló hely és vendéglő hol a jó bort mosolygó, szép asszony adja az embernek, ott láttuk a minap ezt az étlapot: Krupli. Leves. Marhaban Eczetestör. Főzelék: Lecsefőzelék kolbászal. Tészták: Légyáros palacsin és üres. Sülték: Vágott Bérzin, Sertés Garaj, Pörkölt, Paprik Salát. Ementali Sajt.

— **A derecskei Takarékpénztár** részv. társ. III. évi zárszámadása. Mérleg-számla összege 257.136 frt 65 kr. Nyereség- és veszteség számla összege 22.175 frt 14 kr. Pénztár-forgalom 1010331 frt 36 kr.

— **A h.-szoboszlói kerület** választó polgárai febr. 7-én reggel 9 órakor népgyűlést tartottak az egyházközségi javaslatok ügyében. H.-szoboszlóiról és a választókerület közsegeiből ötezer főnyi közönség jelent meg. Nagy lelkesedéssel mellett beszétek Fehér Gábor városi tisztviselő és Lengyel Imre kir. járásbíró, kik az egyházközségi reformok megvalósításának szükséges voltát fejtették. A népgyűlés melyet a h.-szoboszlói függetlenségi párt és kormánypárt együttesen hívott össze, egyhangulag elfogadta azon határozati javaslatot, hogy a h.-szoboszlói kerület választó polgárai az egyházközségi reformok megvalósítását öhajják és kéri. — E határozatról Wekerle miniszterelnököt feliratilag, a képviselőházat pedig kérvényileg értesítik.

— **Nem lesz több gabona- és magvásár Bécsben.** A bécsi tőzsde mezőgazdasági kamarája teljes ülést tartott, melyen a magvásár megtartásáról tanácskoztak. Az e célra küldött szakbizottság véleménye az, hogy Bécsben szüntessék meg a nemzetközi gabona- és magvásárt. A bécsieknek ezt az határozását örömmel fogadjuk, mert a magyar gabonának az ottani nemzetközi magvásár minden tekintetben ártalmára volt. A magyar gabonakereskedelem Bécs közvetítésével jutott a világkereskedelelem és így természetes, hogy a mi gazdáink és kereskedőink helyett a hasznát a bécsiek vitték el. Bárhonnan is jöjjön a támadás a gabonavásár ellen, ha az annak megszüntetésére vezet, mi nekünk az csak jogos előnyünk lesz.

— **Egy város pusztulása.** Óriási cyclon dühöngött a napokban Gate-Cityben (Alabama állam), mely a várost majdnem teljesen elpusztította. Egy templom, a melyben éppen istentiszteletet tartottak, összedőlt s huszonnégy embert maga alá temetett. Az orkán a város többi részeiben is sok házat romba döntött. A viharban több száz ember életét veszítette, s ezekre megy a sebesültek száma.

— **A halálraitélték vivisectiója.** Ohio északamerikai államban a halálraitélt gonosztevőket a jövőben vivisectiók kísérletekre fogják használni, tudományos célból. Az ezt tárgyazó törvényjavaslat eltörli az akasztást és elrendeli, hogy a halálraitélték elkábitandók úgy, hogy fájdalom nélkül ketté lehessen fűrészelni a koponyájukat s fel lehessen nyitni a mellőket és ily módon meglehessen figyelni az agy, a szív és minden más belső szerv működését.

— **Színházi mősor.** Vasárnap febr. 18-án „Betyár kendője” bérlet 113. — Hétfőn febr. 19-én „Brankovits” bérlet 114. — Kedden febr. 20-án „Francilleon” bérlet 115. — Szerdán febr. 21-én „Huszár szerelem” Pécskay Lajos hangversenye bérlet 116. — Csütörtökön febr. 22-én „Papa” Pécskay Lajos hangversenye bérlet 117. — Pénteken febr. 23-án dalegyet hangversenye. — Szombaton febr. 24-én ugyanaz.

— **Debreczeni ingatlanok forgalma.** A kir. törvényszéknél mint telekkönyvi hatóságnál f. évi február 3—10-ig.

Kulcsár István és neje Kis Juliánna veszik Csúrka István és társai köteles-utca 2799. számú házát 3000 frtért

Matlaskovszky Károly és neje Horváth Gizella veszik Szabó József és neje Fejér Eszter pacsirta-utca 251. sz. házát 5800 frtért.

Pásztor Sándor és neje Kubai Zsuzsánna veszik, Nagy Gábor és neje Szabó Eszter csapó-kerti szőlőjét 600 frtért.

Kolossa Ádám és neje Nádasdi Karolina veszik, Kis Mihály sörház-utcai 1029. számú házát 2500 frtért.

Bíró Imre veszi, Tárkányi József és neje Major Mária onodói földét 200 frtért.

Vesszőssy Vilmos veszi, Székely Zsuzsánna Várdi Károlyné cserepes-utcai 1341. sz. házát onodói földdel 3300 frtért.

Keckés István és neje Tiszai Eszter veszik, Böszörményi Mihály és neje Rácz Zsuzsánna új földét 1000 frtért.

Kerékjártó István és neje Ménes Sára veszik, Debreczeni István és neje Jobbágy Juliánna onodói földét 400 frtért.

Nagy János és neje Burai Juliánna veszik, Mezei István és neje Nyiri Erzsébet faragó-utcai 486. sz. házát 2000 frtért.

Zoli István és neje Sáska Eszter veszik, Pécskay Károly és neje Schirschinger Anna nyil-utcai 3108. sz. házát 1400 frtért.

Tenkei Imre és neje Jászder Juliánna veszik, Nagy Gábor ts neje Rácz Sára késes-utcai 3551. sz. házát 3400 frtért.

Szabó József és neje Bajdo Katalin veszi, Szele Lajos homok-utcai 2961. sz. házát 1700 frtért. Csúrka István és társai veszik, Nagy Juliánna Tamás Jánosné csillag-utcai 2710. számú házát 1550 frtért.

Hegedűs Ferencz és neje Molnár Eszter veszik, Vég János és neje Csúrka Erzsébet pesti-sor 3317. sz. házát 3525 frtért.

Rácz Gáborné Vértési Erzsébet veszi, Vértési Gábor és társai cser-utcai 2323. sz. házát onodói és nj földel 6000 frtért.

Csiszár András és neje Erdős Jsuzsánna veszik, Németi Mihály és neje Turai Eszter majorsági földét 900 frtért.

Özv. Várdi Mihályné Szabó Zsuzsánna veszi, özv. Aranyos Józsefné Mátyás Eszter pesti-sor 3390. sz. házát 800 frtért.

Fényes Sándorné Sipos Mária veszi, Tóth Sándor és neje Joch Sára csillag-utcai 2712. sz. házát 800 frtért.

Pálffy József veszi, özv. Nyiri Jánosné Takács Sára tizenhárom város-utcai 1791. sz. házát 9400 frtért.

IPARFEJLESZTŐ.

Melléklet a „Debreczeni-Nagyváradai Értesítő” 1894. év 8-ik számához.

Fölhívás.

Kedves köteleességet vállalunk teljesíteni akkor, a midőn a f. évi, augusztus hó 18-tól szeptember hó 2-áig rendezendő országos tanszerkiállítás részletes tervezetével iparosainkat és gyárosainkat megismertetjük s egyuttal felhívjuk, hogy e kiállításon, melyen hazai tanszer- és taneszköziparunkat szándékunk van a lehető legnagyobb körben bemutatni, tömegesen leendő megjelenésre.

A Debreczenben 1894. augusztus hó 18-tól szeptember hó 2-áig rendezendő országos tanszerkiállítás részletes tervezete.

Az országos tanszerkiállítás általános tervezete megállapítva lévén, az abban előirányzott kiállítási tárgyak és csoportok részletes tervének pedig az 1896. évi milleniumi kiállítás tanügyi csoportja programjához, mint legalkalmasabb keret-höz való alkalmazkodás mondatván ki: az elfogadott általános tervezet pontozataihoz képest, az ezredéves nagy kiállítás szakcsoportjára vonatkozólag kiadott határozatok általános keretében, tehát azok intencióit tartva szem előtt, mégis a saját szakkiallításunk különleges igényeit első sorban vévén tekintetbe, a következő részletes tervezetet állapítjuk meg.

A debreczeni országos tanszerkiállítás tárgyai következőleg osztatnak fel:

I. A főcsoport.

A különféle foku és jellegű iskolákra vonatkozó kiállítási tárgyak összefüggő rendszerű kiállítása, az iskolák egymáshoz való viszonya szerint, valamint az egyes tárgyaknak összefüggésökhöz képest együttes rendezésével. (Az e főcsoportba a rendezőség által beosztott tárgyak térdíjmentesek.)

II. Népoktatás.

III. Szakiskolák.

IV. Középiskolai oktatás és ezzel kapcsolatosan a tanárképzés.

V. Tankerületek vagy vidékek szerint csoportosított kiállítás.

VI. Testi nevelés.

VII. Tanszergyárosok, iparosok, kiadók- és kereskedőknek czégek szerinti kiállítása.

VIII. A külföldi tanszerkereskedők, iparosok és gyárosok kiállítása. (Versenyen kívül.)

Mielőtt az egyes főcsoportokban kiállítandó tárgyak részletezését megjelölök, a következőket ajánljuk leendő kiállítóink figyelmébe.

Minden főcsoport tárgyainak kiállíthatása tekintetéből, szem előtt tartva az ide csatolt általános tervezetünkben felállított elveket s egyeztetve ezekkel az 1896. évi milleniumi kiállítás tanügyi csoportjának követelményeit, a beküldendő tárgyak között a következő három fokozatot állapítottuk meg.

a) Mint a kiállításunk lényegét képező leg-szükségesebb tárgyak mindenestre kiállítandók úgy az egyes jelentkező iskolák, tanító-testületek, tanhatóságok, tankönyv- és tanszerkereskedők, kiadók részéről, mint a hazai és külföldi tanszert, taneszközt készítő iparosok és gyárosok részéről: iskolai butorzatok, belső berendezési tárgyak, tankönyvek, taneszközök, tanszerek, szemléltető képek, gépek, térképek, állat-, növény- és ásványgyűjtemények, paedagogiai szakkönyvek, szaklapok, folyóiratok, ifjúsági iratok, általában mindazon tényezők, melyek a nevelés-oktatásban, a tanító kezében segédeszközként szolgálnak.

b) Miután úgy a mi általunk kibocsátott általános tervezet, valamint a milleniumi kiállítás tanügyi osztályának határozmányai előírják a részletes tanmenetek, óra- és tantervek, tananyagbeosztások, a tanulók írásbeli és rajzi dolgozatainak, a tanítók, tanárok által használt régi és új módszeres eljárásoknak, graphikus táblázatoknak, történeti adatoknak stb. kiállítását: a mennyiben ezekkel hazai tanintézetekünk birnak és kiállításunkra beküldhetik, rendező bizottságunk ezeknek beküldését is óhajítja.

c) Rendezendő országos tanszerkiállításunk általános szervezete kimondja azt, hogy e kiállítás nagy részben a milleniumi kiállítás előkészítője is akar lenni, a minek folytán készséggel elfogad és örömmel bemutat az egyes tanintézetek épületeiről, belső berendezési tárgyairól, termeiről, udvaráról, iskola-kertjeiről, torna- és játéktereiről, berendezéseiről stb. felvett fényképeket, tervrajzokat, leírásokat.

Ezen most részletezett 3 fokozatot (a), b), c)] az állásbi részletes tervezet minden egyes csoporton belől szem előtt tartja.

1. A főcsoport.

A főcsoport kiállítási anyaga az iskolák, tantervek, tanhatóságok, taneszköz-, tankönyvkereskedők, iparosok, gyárosok, valamint a kiadók által rendezőségnek az elhelyezés tekintetéből rendelkezésére bocsátott mindazon tárgyak, tanszerek és tanítási segédeszközök, melyek az összes nevelés-oktatás köréből, a kisdudovástól kezdve — a népoktatási intézeteken át, a közép- és szakiskolák különböző ágazatai, a tanító- és tanárképzésig, az összes nevelő- és tanintézetek tananyagának, tanmenetének és módszerének alkatrészeit képezik. A kiállítási főépületben elhelyezendő e főcsoportnál a tárgyak akként rendezetnek körökben el, hogy ezek vonala mentén szemlélve a tárgyakat, szakok szerint, a körök központja felé haladva pedig az iskola-fokozatok szerint csoportosulnak.

II. Népoktatás.

A) Kisdudovodák és menedékházak.
a) Mintaszerűen felszerelt óvoda és menedékház butorzata, belső berendezései, tanszerei, foglalkoztató eszközei, játéktárgyai, mindazon eszközök, foglalkoztató eljárások, foglalkoztatási nemek és oly tárgyak gyűjteményeinek bemutatása, melyek paedagogiai értékkel birnak.
A kisdudovásra vonatkozó hazai irodalom: dalos- és játékkönyvek, szakművek, szakközönyök és folyóiratok.

b) A kisdudovodák és menedékházak részletes tan- és óraterve, tanmenete, tananyag és munka-beosztás, módszeres eljárások, beléleti kimutatások, jellemnaplók, a növendékek 189 $\frac{1}{4}$. tanévi dolgozataiból összeállított fokozatos bemutatása.

c) Kisdudovodák és menedékházakról fölvetett fényképek, alap- és homlokzatrajzok, udvar, játszótér, kert berendezését feltüntető tervrajzok. A kisdudovodák és menedékházak történeti adalékai, graphikus táblázatok stb. Ezek évkönyvekben, vagy évi értesítőkben is kiállíthatók.

B) Elemi népiskolák.

a) Az elemi népiskolák keretébe tartozó butorzatok, belső berendezési tárgyak, tankönyvek, vezérkönyvek, tanszerek, taneszközök, szemléltető képek gyűjteményei, állat-, növény- és ásványgyűjtemények, foglalkoztató eljárások, foglalkozási nemek és oly tárgyak gyűjteményei, melyeket a tanítók szerkesztettek, vagy a tanulók által állítottak elő, a tanítás módszeres eljárásának könnyebbé és intenzívebbé tétele czéljából.

Az elemi iskolákra vonatkozó szakirodalom: termékei szakkönyvek, lapok és folyóiratok, iskolakerteket ismertető füzetek és táblázatok.

b) Az elemi népiskolákban használt részletes tan- és óratervek, tananyag-beosztás, módszeres eljárásokat feltüntető füzetek, paedagogiai eseteket feltüntető jegyzetek, iskola beléleti leírások és graphikus táblázatok. A növendékek 189 $\frac{1}{4}$. tanévi írásbeli és rajzi dolgozatai. A leány-növendékek részéről kiállíthatók a női kézimunkák köréből egybeállított s a fokozatos tanmenetet feltüntető mintakönyvek és egyes darabok, melyek hasznossági és szakoktatási értékkel birnak.

c) Elemi népiskolák külsejéről, termeiről fölvetett fényképek, alaprajzok, udvar, kert, játszó- és tornatervek alaprajzai. Az iskola fejlődését feltüntető történeti adalékok, melyek évkönyvekben vagy értesítőkben is kiállíthatók. Ügykezelést feltüntető iratok és nyomtatványok.

C) Felsőbb nép- és polgári iskolák s ezekkel kapcsolatos tanműhelyek és szaktanfolyamok.

a) A felsőbb nép- és polgári iskolák fölszereléséhez tartozó butorzatok, belső berendezések, tan- és vezérkönyvek, tanszerek, taneszközök, állat-, növény- és ásványgyűjtemények, térképek, szemléltető képek, tárgyak gyűjteménye, a tanítók, tanítónők és tanárok által szerkesztett módszeres eljárások és ezen eljárásokat megkönnyítő segédeszközök, tárgyak egyes darabjai vagy gyűjteményei.

Az e körbe tartozó hazai szakirodalom kiváló termékeinek régi és újabb darabjai, szakközönyök, ifjúsági folyóiratok stb.

A felsőbb nép- és polgári iskolákkal kapcsolatos tanműhelyek és szaktanfolyamok részéről kiállítandók: a tanműhelyek, szaktanfolyamok, belső berendezésének, fölszerelésének tárgyai, az eszközök és tanszerek, mintagyűjtemények. Tankönyvek, szemléltető képek, szakkönyvek, folyóiratok és szaklapok stb.

b) Felsőbb nép- és polgári iskolai tan- és óratervek, tananyag-beosztás, módszeres eljárásokat feltüntető füzetek, paedagogiai eseteket tartalmazó jegyzetek, az iskola beléletét feltüntető graphikus táblázatok, a növendékek 189 $\frac{1}{4}$. tanévi írásbeli és rajzi dolgozatai és ezek fokozatát ismertető módszeres eljárások. A tanítók, tanárok által szerkesztett és foltalált tanítási eszközök. A leány-növendékek részéről a női kézimunkák köréből a foko-

zatos tanmenetet feltüntető mintakönyveken kívül egyes didaktikai és gyakorlati értékkel bíró tárgyak.

Az internátussal bíró felsőbb nép- és polgári iskolák részéről kiállíthatók: azok szabályzata, berendezése (természetben vagy fényképekben), költségeloirányzata, belső életét ismertető leírások stb.

A tanműhelyekkel és szaktanfolyamokkal bíró tanintézetek részéről kiállíthatók azok szervezeti szabályzata, heti óraterve, tananyag-beosztása, munkaprogramja, beléleti kimutatások, a növendékek írásbeli, rajzi és gyakorlati munkáinak fokozatosan összeállított gyűjteménye, a tanmenetet feltüntető gyakorlati munkaprogram.

c) A felsőbb nép- és polgári iskolák, tanműhelyek, szaktanfolyamok épületeinek, munkatermeinek fényképei, alap- és tervrajzai, az iskolákra vonatkozó történeti adatok, torna- és játszótérek tervrajza, ifjúsági könyvtárak és ezek lajstromai stb.

D) A kézügyességi és a háziipar-oktatás.

Miután hazánkban még kevés ilyenmű iskola van, a könnyebb áttekinthetőség és okulás szempontjából ezeket külön csoportban mutatjuk be, hogy fokozatos tanmenetük, nevelő hatásuk és gyakorlati hasznuk közvetlenül legyen tanulmányozható.

E végből felhivatnak mindazon elemi, felső-, nép-, polgári, szak- és középiskolák, melyek vagy a kézügyesítő vagy a háziipari foglalkozásoknak bizonyos nemét bevették, hogy az aktuális kérdésnek alapos megoldhatása czéljából a következőket mutassák be:

1. Az iskolákban tanított kézügyesítő vagy háziipari foglalkozások fokozatos tanmenete a növendékek gyakorlati munkájából egybeállítva, a heti munka-órák terve, tananyag és munkabeosztása.

2. Az ismert tanmenetek közül melyik van bevéve és az mennyiben felel meg a helyi viszonyoknak és a tanítási körülményeknek?

3. Adatok a kézügyesítő és a háziipari foglalkozások tanítási történetéhez.

4. Szakkönyvek, ismeretterjesztő füzetek és folyóiratok.

5. A háziipar-oktatás kiválóbb nemeiből egy-egy tárgy, melyet a tanulók készítettek.

E) Nőipartanfolyamok és nőipariskolák.

a) A nőipartanfolyamok és nőipariskolák belső berendezési tárgyai, tanszerei, taneszközei, gépek, szemléltető eszközök, különböző mintakönyvek, melyek szerint a módszeres tanítás megy; szakkönyvek, lapok és folyóiratok.

b) Ezen iskolák részletes tan- és óraterve, beléleti kimutatása, a növendékek rajzi és női kézi dolgozatai az 189 $\frac{1}{4}$. tanévről, háztartási, kertészeti s egyéb foglalkozások tárgyai stb.

c) Az iskolák külső épületeiről, tan- és munkatermeiről fölvetett fényképek, az iskolák szervezeti szabályzata és történetére vonatkozó adatok (Évi értesítők) stb.

F) Felsőbb leányiskolák.

a) A felsőbb leányiskolák belső berendezéséhez tartozó butorzatok, felszerelések, tankönyvek, vezérkönyvek, tanszerek, taneszközök, térképek, szemléltető képek, állat-, növény- és ásványgyűjtemények. A női kézimunkák mintakönyvei, segédeszközei és gépei. A tanítónők, tanítók és tanárok által felállított és szerkesztett módszeres eljárások segédeszközei.

Az e csoportba tartozó szakirodalom összes termékei.

b) Részletes tan- és óratervek, tananyag- és munkabeosztás, régi és új módszeres eljárások. A növendékek 189 $\frac{1}{4}$. tanévi írásbeli, rajzi és női kézimunka dolgozatai. Graphikus táblázatok a növendékek állapotáról stb.

c) A tanintézetek beléletére vonatkozó kimutatások, az internátussal összekötött iskolák szervezeti szabályzata, költségvetése és belső berendezésének tárgyait magában foglaló kimutatások. Az iskolák külső épületeiről, termeiről, torna-csarnokáról fölvetett fényképek, alap- és tervrajzok. A konyhakertészet stb. Az iskola fejlődését feltüntető történeti adatok. (Értesítők.)

(Vége köv.)

IPAROS HÍREK.

— Az ipariskolák orsz. főfelügyelője.

Mártonffy Márton kir. tanácsos és országos ipariskolai főfelügyelő e hó 16-kán városunkba érkezett. A kultuszminisztertől nyert megbízatása folytán alapos tájékozást szerzett a kereskedelmi akadémiá helyzetéről, az iparos szakrajz oktatás mibenlétéről és a nőipariskola viszonyairól. Mindenik helyen terjedelmes jegyzeteket vett fel az észleletekről. Ma Szatmárra utazott.

— Az ipari munkások oktatása. Az ipari munkások oktatására alakult országos bizottság által a középiskolákban rendezett előadások igen nagy látogatottságnak örvendenek. Az előadásokon az összes intézetekben zsufolásig megteltek a termek s a muzeumban is igen sokan hallgatták a magyarázó előadásokat.

— Nemzetközi gépvásár Boroszlóban. A Boroszlóban május 31-én és június 1-én és 2-kán tartandó nemzetközi gépvásár szabályzata, valamint az e vásárra való részvételi nyilatkozatok mintája a kereskedelmi kamara irodájában megtekinthető.

— Vasgyártmányaink Spanyolországban. Madridból írják, hogy a spanyolországi városokban mindinkább meghonosuló világamos világítás berendezéseit legnagyobbbrészt Budapestről importálják. Egyedül a Ganz-gyár több mint 200 ilyen berendezést szállított, s a hatóságok mindenütt a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a magyar gyártmányokról. Ezzel szemben azonban jelentékeny visszaesés mutatkozik a magyarországi hengerek behozatalában. Bár ezeknek jobb minősége és sok előnye még mindig szembetűnő az angolországi gyártmányokkal szemben, mindjobban veszítik a tért. Ennek az az oka, hogy az angolországi gyárak könnyű feltételeket engedélyeznek a fizetés tekintetében és az is, hogy a iegjobb képviselőket választják ki maguknak. A magyar gyártmány csak úgy fogja pozícióját megtarthatni, ha eladását tevékeny ügynökökre bizzák.

Tudakozó.

T. Szerkesztő Ur! Kérem mi volt az oka, hogy a „Debreczeni-Nagyváradai Értesítő” mult számából hiányzott az „iparfejlesztő” című melléklet? Őszintén megvallom, hogy e szakmellékletnek, melyben érdekeink oly kiváló gondnal voltak képviselve nagyon megörvendeztem s most midőn hiányzását látom, önkéntelen kérdelem magamtól, hát már nincs sehol senki ki az iparosok érdekeit, különösen a mi-énket vidékiekét a sajtóban tollal szolgálja? Nyugtasson meg szerkesztő ur kéri

Egy iparorvos előfizető.

Hozzánk intézett sorai nagyon megörvendeztetek, fogadják azokért hálás köszönetünket. Feltett kérdésre határozottan kijelentjük, hogy lapunk „iparfejlesztő” című melléklete nem szűnt és nem is fog megszűnni, s hogy az meg nem jelent, oka financiaiis kérdés volt. Jövőben is, mint azt eddig tevők készséggel állunk iparosaink szolgálatára s ha a sajtó útján érdekeikért valamit megtehetünk azt a legnagyobb örömmel teljesítjük.

T. Szerkesztő Ur! Megkérem sziveskedjék engemet az iránt értesíteni, hogy kitűnő minőségű trachyt követ és betonhoz szükséges folyami kavicsot nagyobb mennyiségben és lehető kedvezményes árban honnan szerezhetem be.

Egy vállalkozó.

Kérését szívesen teljesítve tudomására hozom, hogy az Ön által kívánt anyagokat Ungvárról Fisman Sámuel bármily nagy mennyiségben, bár hová a legjutányosabb árban szállítja.

Közi a szerkesztő.

Debreczeni piacz.

Gabona árak.

1894. Február hó 13-án.

	Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza	6.80	6.60	6.50
Kétszeres	5.80	5.60	5.50
Rozs	5.—	4.90	4.80
Árpa	5.70	5.60	5.50
Zab	6.40	6.30	6.—
Tengeri	4.20	4.10	4.—
Köles	—	4.50	—
Köleskása	—	9.—	—
Burgonya	—	2.—	—

(Egy zsák burgonya — frt — kr.)

Sertésvásár.

Felhajtatott 5870 db., eladatott 2900 db. Ár: sovány sertés páronként egy évesig 15—25, másfél évesig 25—35, két évesig 35—45, öreg 45—60 frt. Kövérsertés kilója 43—45 kr. Üzleti irány élénk.

Húsárak.

Marhahús egy kiló 42—44—48—52—54 kr. Borjúhús 54—60 kr. Sertésbús 48—56 kr. Jub hús — kr. — Szalonna métermáza 44—47, háj 48—56 frt.

Szarvasmarha és lóvásár.

Ló felhajtatott 1350 db., eladatott 420 db. Marha felhajtatott 2700 db., eladatott 480 db.

Napszámárak.

Férfi ellátással — 50, ellátás nélkül 80, nő ellátással 20, ellátás nélkül 30. Gyermekek ellátással 20, ellátás nélkül 30 kr.

S z i n h á z.

Február 11-én a „Csikós” került színre. A cziszerepet Ferenczi adta. Alakítása a legjobbak közül való volt, gyönyörű hangjával, mely ma egész teljességében érvényre jutott zajos tapsokra ragadta a közönséget. Galyasi P. ma először láttuk és hallottuk népszínműben; kellemes hangjával, gondos játékaival szép reményekre jogosít. Püspöki öreg csikós eszünkbe juttatta, azt a régi világot, melyben csikósoké volt a gyöngyélet. Gondos játéka, természetes alakítása, művészi magasságon állott. A többi szereplők mindenike igen sikerülten működött a darab jó előadásában közre.

Febr. 13- és 14-én Berczik Árpád 100 aranyat nyert „Papa” című vígjátéka került színre. E vígjáték a társadalmi életünkben van merítve, a szereplő alakok a mindennapi életben körülöttünk mozgó egyének sajátosságait akarják vissza adni, az ő szembe öltő félszerepeiükkel. Maga a darab összeállítása ellen mi kifogásunk sincs, de az azon átvonuló szellem és gondolatok kifejezése, a túlságig menő zajos jelek provokálása már nem színpadra való. Bár, a mint vettük észre, igen sok lett a darabból kihagyva, de azért maradtak benne olyan kifejezések, melyek sikamlós voltak, fogva nevetetők ugyan, de nem nemesítők. Lapunk tere nem engedő bővebben foglalkozni e darab bírálatával, épen ezért mellőzve azt kiemeljük a szereplők közül Tapolczait, Andorfyt, kik szerepüket, melyek teljesen véralakukhoz való, igen szép sikerrel juttattak érvényre. Bogyó I. a töle megszokott ügyességgel játszott. Csérni B. a nem neki való szerepben tehetséget nem érvényesíthette. Péchy Kálmán kitűnően oldotta meg szerepét s főleg dicséretet és elismerést érdemel művészi rendezése. Sándor E., Rózsahegyi E., mindkettő alakítás kifogástalan volt.

Február 15-én Megyeri Dezső „Ötödik pont” című operettje került színre, itt hatodszor. Másodszor volt alkalmunk látni és hallani Sugár Arankát e darab főszerepében s örömmel konstatáljuk, hogy S. A. ugy gyönyörű hangjával, melylyel úgy játszik, mintegy kis csalogány, mint igen szép játékaival, teljesen meghódította a közönséget. Távozása reánk nézve veszteség, mit aligha pótol a vándor primadonna, reá nézve nagy nyereség, mert a jövő, mely előtte áll, fényesnek ígérkezik. Tiszayné méltó partnere volt Sugárnak, bár hanggal nem bírja, de eleven, kedves és természetes játékaival olyan jelenség, mely művészi elnevezést érdemel. Andorfy, Kremer, Locsarekné igen jók voltak. Galyasi Paula nagy figyelemmel, szeretettel méltó naivsággal játszott és kellemes hangjával gyönyörködtetett.

Kupidó.

Kis lutri. 1894. Február 14-én.

Brünni 45 3 59 18 54

Szerkesztői üzenetek.

— **A két muzikus.** Köszönettel vettük, de túlhalmazottság miatt nem adhatjuk, csak ha majd sor kerül rá.

— **Kis hamis.** Levelét vettük, az írói álnéveket közszolgálat, közelebről meglatja majd, melyiket választottuk. A beküldött cikkek most vannak munka alatt.

Felelősszerkesztő: **Vántsá György.**
Kiadótulajdonos: **Zicherman Herman.**

NYILTTÉR.*

A nagy-váradi „Szabadság” című lap ez évi 25-dik számában és több debreczeni lapban is Tömöges áttérés ezimen egy cik jelent meg, melynek közlője jónak látta a titok fátyola alá rejtőzni!

Ez ezekre vonatkozólag: mi alatt írottak mint az Uj-Létai ev. ref. egyház ez idő szerinti előjárói, a következőkben akarjuk a nyilvánosság előtt a valóságosságot feltárni.

Egyházunk nyugalmát, bizonyos az erkölcsi tisztaságról merőben elfelejtkezett emberek — való, igaz, hogy a mondott idő óta nem szüntek meg gonosz ármányokkal felzavarni. Még pedig nemtelen és önző érdekekből. És hogy ezéljüket elérhessék: nem iszonyodtak sárral dobálni azon lelkeszt, a kinek köszönheti nemcsak egyházunk, de községünk is újja születését, sőt mondhatjuk fejlődését egy a szellemi, mint az anyagi téren.

E megsegényíteni, s besározni szándékolt lelkesztünk Lénárt Péternek köszönheti egyházunk, hogy anyaegyházzá lett az által, hogy az ehhez szükséges lelkeszt és tanítói fizetés létesítésére ő teremtetted meg az alapot, még pedig a hívek megterhelése nélkül.

Azonban itt nem állapodott meg, hanem éjj és napi gond és fáradsággal alapot teremtett, a miből díszes templomunk és tornyunk Isten segédelmével felépült. És e nehéz és nemes munkájában nem csak hogy nem segítették ezikező és néhány társai, hanem

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

minden lépten nyomon akadályokat igyekeztek gürdíteni nemes törekvése elé, Sőt, hogy őt elkeserítsék, nem irtóztak őt aljas rágalommal az egyházmege előtt bevádolni. Azonban az egyházmege komoly vizsgálat után a lelkeszt ártatlannak s a vizsgálat alól felmentendőnek találta. S midőn ezután ezéljüket el nem érthették, ismét tovább mentek és nem iszonyodtak házról házra járva vallása elhagyására csábítgatni s izgatni a nép egyrészt. S ezt épen akkor tették a midőn egy, az egyházi előjáróság által választott bizottság a volt gondnok Molnár József három év alatt sem a presbyterium, sem az egyházmegei hatóság megbízására soha el nem végezhetett számadása megvizsgálásával foglalkozott. Megfélemlíteni akarván a kötelességű presbyteriumot.

Ámde a terv ezuttal sem sikerült. De igen! sikerült a Molnár József és társai viselt dolgairól lerántani a szennyes leplet, s elmarasztalni őt tetemes összegben, a ki a mai napon is bevallotta, hogy a gondjaira bizott pénzből 220 frtot az 1893. év májusa óta: tehát 1894. február harmadikán a községi előjárói használnak kamat nélkül, akkor a midőn az egyháznak tartozásai után kamatot kell fizetni. S hogy az illetők ezt mi célra használták, s használták ma is? I jobb lett volna ezt nyilvánosságra hozni, valamint okát adni annak is, hogy az egyháznak százötvenezer téglája hová lett, s ennek egyrésze miért lett használhatatlanná? I mint a nyilvánosság előtt magokat jellemezni, oly dolgok állításával, a melyek e mai napig nem léteznek.

Annak elbírálását pedig, a ki nem létező dolgokat, nyilvánosság előtt létezők gyanánt állit a nagyérdemű olvasó közönség bírálatá s megnevezése alá bocsátunk.

Ennek a nyilvánosságra hozatalát kérve vagyunk Uj-Létán 1894. Február 14. Katona János egyházgondnok; Balogh István, Eszenyi József, Kocsis József. id. Sütő István, Czihai Pál, Kolozsi Imre, Kis Bálint, Horváth Kálmán, Német Imre, Kis István, Bódog Péter egyházi előjárók

Az 1894-dik év Február hó 4-én tartott egyházi gyűlés határozatából kifolyólag az egyházi előjáróság felelőssége mellett közléseendő.

Debreczen 1894. Február 16.

Lénárt Péter m. k.
ref. lelkeszt
és egyházkerületi elnök.

Egész selyem mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér, és színes sejmészöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, kockás, osikos, virágos, damasztolt minőségben (mintegy 240 féle dispositio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállit postabér- és vámmentesen a privát megrendelők lakására Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták posta fordultával küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (23) 7—52.

Thiesen H. tapeta gyári
raktárába a tapettirozáshoz egy

TANULÓ

kerestetik. Megkivántatik, hogy az illető legalább 14—15 éves legyen, ugyszintén kellő iskolával birjon.

Értekezhetni Péterfia-utca 979. sz.
alatt d. e. 9—12-ig. (42.) 13.

Férfi Chiffon ingek

a hírneves SCHROLL-féle Chiffonból
1 frt 90, 2 frt 20, 2 frt 60 kr.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Harisnyák, keztyük.

NŐI BLOUSOK.

Kész mosó gyermekruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

SZABÓ LAJOS FIAI
czégnél.

(28.) 45—?

Érdemjel a chicagói
világkiállitásra.

(10.) 8—52.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház tulajdonát képező és a Kossuth-Nap-utczai Komáromy-féle 2489. sorszámú ház és telek, az ev. ref. egyház G. sz. b. 416. és 501. számú végzése folytán márczius hó 14-én d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen el fog adatni, a melyre árverelni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az ev. ref. egyház jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1894. február 9.

Otrokocsi Végh János,

a debreczeni ev. ref. egyház algonduka.
(38.) 1—1.

A DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ

kiadóhivatala Rózsa-tér 16-ik szám alatti házban

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb árban

eszközöl.

Van szerencsénk a helységet értesíteni arról, hogy azon gyorsfúró készülékeink segít-

beli és vidéki nagyérdemű közönségben vagyunk, miszerint segítségével a legrövidebb idő alatt

jó,
egészséges
kúta

élvezhető,
ivóvizzel bíró
készítését

felelősség mellett, —
vállalatoknál, gazda-
pések vagyunk ké-
sőbb árak mellett, —
léseket, alábbi cé-
gyobb számban
teljes

magánházaknál, gyári
sági udvarokban ké-
szíteni a legjutányo-
szíves megrende-
günkre, minél na-
kérve, vagyunk
tisztelettel

MAZUR ÉS

TÁRSA

Debreczenben gyár-utca 2230-ik szám.

Eddig következő uraságoknál készítettünk jó sikerrel kutakat: Dr. Kenézy Gyulát, Dr. Ujfalussy József, Paragh Mór gőzmalmában, Lichtschein Menyhért földbirykos, Török Gábor erdőmester, Szabó Lajos, Paksy Imre közjegyző, Gondy és Ege, dr. Szentpáli Béni, Stern József és Testvére, csizmadia árú-csarnok, Márton Károly uraknál és e nemes városnak.

(200.) 27—?

A legfelső kitüntetés minden világ-kiállításon.
Tömött ezüstözött evőeszközök minden alakban. **Kiházásító kasettek.**
Asztali, thea- és kávé-készletek.
Állványok a legegyeszerűbből a leggazdagabb felszerelésig.

CHRISTOFFLE és Társa
Bécs, L. Opernring 5.

Különleges
csikk
szálloda, vendéglő és
kávéházak részére, valamint
Internat usok és termek stb
részére, bevésve valamint **Christoffle**
teljes neve is védjeggyel ellátva.

Egyedüli a valódi ezüstműveknek helyettesítője.

12 evőkanál	16.50	12 moca-kávéskanál 7. — frt
12 asztalvilla	16.50	1 levesmerő
12 „ kés	17 frt	1 tejmerő
12 csemege-villa	15 „	1 főzelékes-kanál 4. — „
12 „ kés	15 „	12 kóstortó
12 kávéskanál	8.50	1 osztóvilla
		1.50 „

cs. és kir. udvari-számlák. — Bécs, L. Opernring 5.

Tudósítások és árjegyzékek
díjmentesen.
(150) 8—16.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

4281. szám.
III. 1894.**Pályázati hirdetmény.**

A magyar kir. államvasutak Királyháza állomásán 1894. évi július hó 1-én a vasúti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 krajczáros bélyeggel és — „Ajánlat a magyar kir. államvasutak Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” — felirattal ellátott, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1894. évi május hó 1-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térítve nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. forint készpénzben küldendők be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtő pénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és kereskedelmi) osztályában (Hungaria kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

A magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérlet összeg nagyságára — szabadon választhasson.

Debreczen, 1894. február hó 11-én.

(BGM.)

Az üzletvezetőség.

(39.) 1—1.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

4281. szám.
III. 1894.**Pályázati hirdetmény.**

A magyar kir. államvasutak Csap állomásán 1894. évi július hó 1-én a vasúti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 krajczáros bélyeggel és — „Ajánlat a magyar kir. államvasutak Csap állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” — felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1894. évi május hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térítve nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. forint készpénzben küldendők be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtő pénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és kereskedelmi) osztályában (Hungaria kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

A magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérlet összeg nagyságára — szabadon választhasson.

Debreczen, 1894. február hó 11-én.

(BGM.)

Az üzletvezetőség.

(40.) 1—1.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

H.-Dorogh birtokossága f. évi Február hó 27-én d. e. 9 órákor a község háza nagytermében,

évi rendes közgyűlést tartand;

melyre az érdekelt birtokos tár. ak ezennel meghívataknak.

H.-Dorogon 1894. Január 30-án.

Nagy Miklós,

felügyelő.

3—3. (28.)

AZ ELSŐ KÖZVETÍTŐ- ÉS TUDAKOZÓ-INTÉZET**ZICHERMAN H. irodája, Rózsa-tér 16-ik sz. a.**

156. sz. telefon állomás.

Csapó-leány-utczai részben egy fűszer-üzlet szabadkézből a zonnal is átvehető. Ugyanott kitűnő vörös és fehér borok kaphatók. Bővebbet irodámban.

(417.)

A vasut mellett egy nagybbszerű vendéglő kávéházi helyiség f. é. Május 1-től átvehető.

(417.)

Bólt helyiség Késes-utczán, közel a vasut-hoz lakással együtt kiadó.

(413.)

Kiadó új föld 15 hold, gazdasági épületekkel az acsádi utfélen kiadó.

(239.)

Uri lakás 7 szoba, előszoba, fürdő-szoba kiadó.

(238.)

Az ugynevezett „MORGÓ”-ban egy jó menetű fűszerüzlet, italmérési joggal, folyó évi Május 1-sőtől kiadó. Bővebbet irodámban.

(415.)

Eladó egy 7 1/2 oktávás zongora és egy nagy mangorló.

(416.)

Nős, gyermektelen kisebb hivatalnok, egy szoba és konyhából álló szerény lakásért egy nagyobb házhoz, vagy oly kisebb házhoz is, melynek tulajdonosa a városon nem lakhatik, — házgondnokul, házfelügyelőül, avagy irodai vagy bármily más teendők végzésére ajánlkozik. Címe megtudható irodámban.

(417.)

Ügynökök, helyben némi ovadékkal azonnal felvétetnek.

Kereskedő segédek minden szak-mából, azonnali alkalmazásra megrendelhetők.

A Pacz elején Udvarhelyi Géza szomszéd-ságában egy 5 régi boglyás kaszálló rajta lévő épületekkel együtt eladó. — Értekezhetni irodámban.

(221.)

Eladó ház a piacz közelében, mely áll: 4 utczai, 7 udvari, 2 előszobából s a hozzátartozó 4 1/4 hold ondódi földből 10,000 frt teherrrel. Bővebbet irodámban.

(488.)

Eladó ház 1 1/2 hold ondódi és szepesi földdekkel együtt kedvező feltételek mellett eladó.

456.

Hatvan-utczán a termény-vásár és a bőszörményi vasut közelében egy jóvelmező ház eladó, mely tartalmaz: egy vendéglőt, egy gépműhelyt, bóltot és több lakosztályt. — Ugyanott két bólt kiadó, valamint a baromvásár-téren egy telep eladó, mely tartalmaz egy bólt helyiséget, lakosztályt, tengeri-görét, 30 méteres jószágaklot, két hold területű udvart és szőlőt.

(411.)

Gépesz lakatos 2000 frt tőkével, akár mint társ, vagy részvényes valamelyik malom, uradalom válalásnál alkalmazást keres. Bővebbet irodámban.

414.

Kiadó ház f. évi Május 1-től 10 szoba, 2 konyha, 1 kert, istálló stb.

(491)

Gazdatiszt keresztény 45 éves, a ki már nagyobb gazdaságokban alkalmazva volt — hason minőségben alkalmazást keres.

151.

Kiadó lak. 2 szoba, konyha, kamara azonnal kiadó.

486.

Eladó ház, mely áll 2 utczai, 4 udvari szobából, 1 nyilas ondódi földdel együtt.

487.

Egy kitűnő bizonyítványokkal ellátott családós gazdatiszt, 32 éves, mintispán vagy ennek megfelelő alkalmazást keres.

(371.)

Ondódi föld 47 öl, épületekkel ellátva eladó.

(234.)

Egy köz- és váltóügyvéd bármely fogalmazási szakban vágó irodai vagy pedip bizalmi állást elfogad Debreczenben. Kivánatra biztosítékot is adhat jelzálog bekebelezés, vagy állampapírokban. — Bővebb felvilágosítást nyújt e lap kiadó hivatala.

(408.)

Eladó bolti felszerelvény. 90 kisebb, 30 nagyobb fiók, bor- és szesz-hűtő edényekkel a legdúsabban ellátva — eladó. — Értekezhetni felőle irodámban.

(402.)

Eladó föld és szőlő: a) 12 öl ondódi föld. — b) 1 1/2 hold 1-ső osztályu új föld. — c) 2 nyilas szőlő a hatvan-utczai kertben.

(224.)

Örökbe gyermekek kiadatnak, bővebbet irodámban.

471.

Eladó ház. Miklós-utczai végén, a lovas lak tanyával szemben egy 52 év óta fennálló bormérési helyiséget tartalmazó ház, mely áll: hat szoba, három konyha, tekepálya, istálló, szabad kézből eladó. Értekezhetni irodámban.

(367.)

Egy csinos művelt özvegy nő, mint elárúsító nő, alkalmazást keres.

(398.)

Majorsági föld (az átkos földön) 1 nyilas, szép és jó épületekkel együtt kiadó.

(227.)

Eladó ondódi föld. Az ondódon két házu-táni föld eladó. Értekezhetni irodámban.

(228.)

Er-Mihályfalván közel a vasúthoz 2 ház eladó, különösen alkalmas korcsma vagy üzlethelyiségnek.

(474.)

Eladó birtok. 4000 holdas birtok, elsőrendű föld, mindenféle gazdasági épületekkel és úri lakással ellátva, eladó. Ár. 400,000 frt. — Értekezhetni felőle irodámban.

(467.)

Helybeli debreczeni helyi vasut részvény-társasági részvények megvételre kerestetnek. Bővebb felvilágosítást nyújt irodám.

Az ezen rovatokban közlötték iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.

Amel-irodák
saját gyártmány.

Tolltartó
minden fajta.

CARL KUHN & Co.

Alapított 1843.

BÉCS.

Kapható minden írószer-üzletben.

(29.)

Nürnbergi.

ármk.

CIMBALOM- KEDVELŐKNEK van szerencsém szabad. hírneves „Centrális” cimbalmainak pedál vagy a nélkül melegen ajánlani. A „CENTRÁL”-cimbalom azon jó sajátossággal bír, hogy megóvja a fenékneg megrepedését és elhárítja az örökös hangolást. Tekintetbe veendő, hogy hangszerüzlet szak- és célszerű be- rendezését és az anyagok nagyban, olcsó beszerzését, illetőleg azon kellemes hely- zetbe jutottam, hogy gyártmányaimat fe- lette először vételáron bocsáthatom forga- lombba, mint bárki. Fel kell még említenem, hogy begyakorolt munkásaim által, fel- ügyeletelem alatt készítettnek. Árjegyzékkel készséggel szolgál.

IMBALOM- BUDAPEST, gróf Károlyi-utca 5. szám. (Alapított 1871-ben.) (125.) 19—20.

